

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра філософії та культурології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан філологічного факультету

/проф. Борис БУНЧУК/

“12” вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

обов'язкова

Освітньо-професійна програма «Культурологія»

Спеціальність 034 Культурологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

філологічний факультет

Мова навчання українська

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни Історія культури України складена відповідно до освітньо-професійної програми «Культурологія», спеціальності 034 Культурологія, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 5 від «27» квітня 2022 р.).

Розробник: **Возний Ігор Петрович**, доктор історичних наук, професор кафедри філософії та культурології

Викладач: **Возний Ігор Петрович**, доктор історичних наук, професор кафедри філософії та культурології

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри філософії та культурології

Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року

Завідувач кафедри філософії та культурології

(підпис)

Ольга РУПТАШ

Схвалено методичною радою філологічного факультету

Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року

Голова методичної ради філологічного факультету

(підпис)

Алла АНТОФІЙЧУК

Пояснювальна записка

Мета навчальної дисципліни: курс «Історія культури України» є обов'язковою компонентою ОП (цикл професійної підготовки). Програму навчальної дисципліни «Історія культури України» розроблено відповідно до державного стандарту нормативної навчальної дисципліни підготовки фахівців за ступенем вищої освіти «бакалавр». Він вивчається протягом двох семестрів і передбачає проведення лекційних та практичних занять, написання студентами контрольних робіт і рейтинг контролів, курсових робіт та складання іспиту.

У полікультурному і багатонаціональному світі особливої актуальності набуває науковий підхід до вивчення історії культури України. Важливе значення має формування у майбутніх фахівців адекватної моделі вітчизняної культури, оскільки лише вона може забезпечити успішну орієнтацію і толерантне співіснування серед політичних, конфесійних та інших соціокультурних відмінностей у процесі розбудови правової держави. Важливим вектором розвитку у даному напрямку є підготовка кадрів з відповідною культурологічною підготовкою, що забезпечить для України величезний резерв та потенціал у демонстрації взірців демократичної культури та цінностей громадянського суспільства. А тому, дисципліна, що присвячена цілісному вивченню культури України як цілісного феномена є важливою складовою у підготовці майбутнього спеціаліста.

Метою курсу є розкриття сучасних наукових концепцій, понять, методів дослідження культури України в її історичних модифікаціях, жанрово-стильових варіантах та у взаємозв'язку з культурами інших народів; виховання висококваліфікованого, конкурентоздатного, інтегрованого у європейський та світовий науково-освітній простір фахівця освітнього ступеня «бакалавр», який здобув теоретичні та практичні знання, вміння та навички, що достатні для виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю.

Завдання вивчення навчальної дисципліни.

Пререквізити – вдалою теоретичною базою для вивчення дисципліни можуть бути курси: «Теорія та історія культури», різноманітні курси з циклу історії та теорії культури: «Культура первісного суспільства», «Культура Сходу», «Культура Античності», «Культура Європейського Середньовіччя» тощо.

Результати навчання: У результаті вивчення дисципліни згідно з вимогами ОПП студент повинен набути програмних компетентностей згідно з ОПП: *загальні компетентності* ЗК 1 (здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу), ЗК 2 (знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності), ЗК 3 (здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел), ЗК 7 (здатність працювати автономно), ЗК 12 (здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та

форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя; *фахові компетентності спеціальності* ФК 1 (здатність презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію), ФК 2 (здатність визначати ступінь цінності та унікальності об'єктів культури в українському та міжнародному контекстах), ФК 9 (здатність оцінювати матеріальну та духовну цінність об'єкта культурної спадщини різних історичних періодів та географічних ареалів); *програмних результатів навчання* ПРН 4 (знати та розуміти теоретичні підходи до визначення культури, її проявів та форм існування), ПРН 5 (збирати, упорядковувати та аналізувати інформацію щодо культурних явищ, подій та історико-культурних процесів), ПРН 7 (розуміти чинники культурної динаміки, принципи періодизації культурних процесів, їх специфічні риси та характеристики), ПРН 8 (інтерпретувати культурні джерела (речові, друковані, візуальні, художні) з використанням спеціальної літератури та визначених методик, аргументовано викладати умовиводи щодо їх змісту), ПРН 12 (обґрунтовувати, розробляти та реалізовувати культурні події та проекти з дотриманням законодавства та у відповідності до визначених мети та завдань), ПРН 14 (вести публічну дискусію та підтримувати діалог з питань української культури з фахівцями та нефахівцями), ПРН 16 (визначати, формулювати та аргументувати власну громадянську та професійну позицію щодо актуальних суспільних питань).

Опис змісту робочої програми навчальної дисципліни
Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	3-4	7-8	9	270	37		37		196		курсова, іспит
Заочна											

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Українська культура від найдавніших часів до XIII ст.												
Тема 1. Вступ до дисципліни. Філософсько-теоретичні основи історії української культури 1. Предмет і завдання дисципліни «Історія культури України». Становлення історії культури України як науки. 2. Українська національна культура як цілісна система. Періодизація культури України. 3. Джерела та методи дослідження історії культури України. 4. Характерні особливості культури України.	14	2	2			10							
Тема 2. Культура первісного суспільства і давніх цивілізацій на території сучасної України 1. Первісні культури на теренах сучасної України. 2. Культура народів Кімерії, Скіфії і Сарматії. 3. Антична культура полісів Північного Причорномор'я.	17	2	4			11							
Тема 3. Культура давніх слов'ян 1. Історичні умови формування східнослов'янської культури. 2. Культура побуту східнослов'янських племен. 3. Духовна культура давніх слов'ян.	13	2				11							

Тема 4. Культура Русі, Галицько–Волинського князівства 1. Соціально-історичні умови станов-лення і розвитку культури Київської Русі та Галицько-Волинського князів-ства. 2. Мова, писемність, освіта, науково-технічні знання. 3. Література і фольклор. 4. Містобудування та архітектура. Особливості галицької архітектури. 5. Живопис та декоративно-прикладне мистецтво	17	2	4			11						
Разом за ЗМ1	61	8	8			43						
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Культура України в епохи Ренесансу, Бароко та Провісництва											
Тема 1. Українська культура в умовах литовської державності (друга половина XIII – XV ст. 1. Історичні умови розвитку культури 2. Наука й освіта в другій половині XIII – XV ст. 3. Розвиток книжкової справи і літератури 4. Архітектура й образотворче мистецтво	13	2				11						
Тема 2. Український Ренесанс на ниві духової культури (друга половина XVI – перша половина XVII ст.) 1. Передумови і труднощі культур-ного розвитку XVI – XVII ст. 2. Розвиток освіти. Острозька акаде-мія. 3. Діяльність братств та культурно-освітніх осередків. 4. Поширення гуманістичних ідей в Україні. Полемічна література. 5. Розвиток книгописання та книго-друкування в Україні. Острозька Біб-лія. Пересопницьке Євангеліє. 6. Архітектура і мистецтво.	15	2	2			11						
Тема 3. Культура України козацької доби (друга половина XVII – XVIII ст.) 1. Розвиток освіти в Україні в другій половині XVII – XVIII ст. Діяльність Києво-Могилянської академії. 2. Бароко в українському світському живопису та портретний живопис. 3. Розвиток української літератури в козацьку добу. 4. Театр і музичне мистецтво в другій половині XVII – XVIII ст.	15	2	2			11						
Тема 4. Козацька епоха і формування культури українського бароко 1. Історико-культурні передумови	17	2	4			11						

виникнення бароко. 2. Бароко як стиль життя. Бароковість козацького характеру. 3. Ідейно-естетичні засади бароко як художнього стилю. 4. Національна специфіка української архітектури. 5. Новаторство художньо-образної системи українського барокового іконопису												
Разом за ЗМ2	60	8	8			44						
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 3. Українська культура в період національно-культурного відродження (XIX ст.)											
Тема 1 Українська культура в період Просвітництва (перша половина XIX ст.) 1. Особливості розвитку освіти в Україні 2. Досягнення природничих та гуманітарних наук. 3. Формування класицизму в архітектурі на теренах України 4. Особливості художнього процесу перших десятиріч XIX ст. Формування реалістичного напрямку в малярстві. 5. Графіка та скульптура на території України в першій половині XIX ст.	13	2				11						
Тема 2. Українська культура в другій половині XIX ст. 1. Історичні умови українського відродження XIX ст. 2. Розвиток освіти і науки в Україні 3. Особливості літературного процесу українського відродження XIX ст. 4. Мистецтво українського відродження XIX ст. 5. Українська театральна та музична культура 6. Розвиток архітектури та містобудівної культури.	23	3	4			16						
Тема 3. Культурний процес в Україні на початку XX ст. 1. Модерн – система художніх цінностей кінця XIX – початку XX ст. 2. Модерн в архітектурі. Урбаністична культура в Україні. 3. Авангард та реалістична традиція в образотворчому мистецтві 4. Модернізм у літературі.	13	2				11						
Разом за ЗМ3	49	7	6			38						
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 4. Особливості української культури в XX– на початку XXI ст.											
Тема 1. Українська культура доби Першої світової війни, революції та громадянської війни 1917-початку 1920-х років	14	2	2			10						

1. Основні тенденції у розвитку культури. Культурні процеси в Україні в роки Першої світової війни. 2. Розвиток освіти та науки. 3. Новітні тенденції, національна самобутність у театральному, образотворчому мистецтві та літературі у часи Центральної Ради, Гетьманату, Директорії УНР.												
Тема 2. Українська культура в міжвоєнний період 1. Соціально – історичні умови становлення і розвитку української культури. 2. Особливості національно-культурного будівництва в 1920-ті рр. 3. Стан культури в Україні у 1930-ті рр.	14	2	2			10						
Тема 3. Українська культура в роки Другої світової війни 1. Процес радянзації і розвиток культури західноукраїнських земель. 2. Початок війни. Мобілізація духовних сил народу. 3. Наука і освіта України у часи війни. 4. Література і мистецтво у солдатській шинелі.	14	2	2			10						
Тема 4. Культура радянської України у другій половині 1940-х – 1980-ті рр. 1. Культура України за доби тоталітаризму. Діячі української культури в еміграції 2. Українська культура за доби хрущовської «відлиги». 3. Особливості культурного розвитку України в умовах кризи радянської системи 1970-1980-і роки	15	2	3			10						
Тема 5. Культура України періоду незалежності 1. Загальна характеристика культури в незалежній Україні. 2. Освіта і наука. 3 Література. 4. Характерні ознаки сучасної музичної культури. 5. Основні тенденції сучасного театального мистецтва. 6. Кіномистецтво в сучасній українській культурі. 7. Стан сучасного образотворчого мистецтва.	28	4	4			20						
Тема 6. Культурне життя української еміграції 1. Проблеми типологізації еміграції. Особливості процесу еміграції з України. 2. Культурна праця української	15	2	2			11						

діас-пори в Європі. 3. Внесок українців Америки та Австралії у світову та українську культуру. 4. Культурне життя українців у Росії.												
Разом за ЗМ 4	100	14	15			71						
Усього годин	270	37	37			196						

Тематика семінарських занять

№	Назва теми з основними питаннями - план	Кількість годин
1	Вступ до дисципліни. Філософсько-теоретичні основи історії культури України 1. Зміст та сутність поняття культури. Еволюція поглядів учених на поняття культури, сучасні інтерпретації. 2. Культура і природа. Культура і цивілізація. 3. Функції, структура й типологія культури. 4. Чинники становлення та особливості української культури. Ментальність українців. Мова як фундаментальна основа культури. Національна ідея. 5. Періодизація, джерельна база та принципи вивчення історії української культури..	2
2	Прадавня культура на теренах України. Дохристиянські вірування (1,5 тис. рр. до н. е. – IX ст.) Заняття 1 (2 год) 1. Сутнісні ознаки й періодизація первісної культури України 2. Первісні культури на території України. Трипільська культура та її здобутки а) матеріальна та духовна культура населення періоду палеоліту та мезоліту; б) неолітична революція та її наслідки в матеріальній та духовній культурі; в) мистецтво кам'яного віку; г) Матеріальна та духовна культура трипільського населення України. 3. Культура населення скіфо-сарматського часу а) господарство, матеріальна культура та духовний світ кіммерійців; б) господарство, матеріальна культура та духовний світ скіфів; в) господарство, матеріальна культура та духовний світ сарматів; г) Мистецтво населення України доби бронзи та ранньозалізного віку. 4. Антична культура полісів Північного Причорномор'я Заняття 2 (2 год) 1. Культура народів епохи «великого переселення народів» на території України а) гуни та готи на території України; б) болгарські племена на території України; в) хозарський каганат; г) тюркські племена в степах України. 2. Слов'янська доба в культурі українських земель. а) історичні умови формування східнослов'янської культури; б) культура побуту східнослов'янських племен; в) духовна культура давніх слов'ян..	4
3	Культура Русі та Галицько-Волинського князівства (X – XIII ст.) Заняття 1 (2 год) 1. Загальна характеристика культури Київської Русі. Вплив християнства на розвиток давньоруської культури. 2. Культура Київської Русі як синтез язичництва та візантійського впливу. 3. Мова, писемність, освіта, наукові знання та література. 4. Містобудування й архітектура. 5. Скульптура, живопис, декоративно-прикладне мистецтво.	4

	6. Музичне мистецтво. Заняття 2 (2 год) 1. Соціокультурні процеси та мистецькі здобутки Галицько-Волинської держави 2. Писемність, освіта та література. 3. Живопис та скульптура. 4. Міста – основні осередки культурного життя Галицько-Волинської Русі. 5. Архітектура. 6. Ремесла, декоративне та ужиткове мистецтво	
4	Культура середньовічних кочівників 1. Релігія та монументальна скульптура кочових племен (печеніги, половці, торки). 2. Побут та прикладне мистецтво ранньосередньовічних кочівників 3. Культура міського та сільського населення ранньосередньовічної Таврики 4. Архітектура та живопис населення середньовічного Криму	2
5	Ренесанс як явище в українській культурі (XIV–XVI ст.) 1. Національний варіант Ренесансу і Реформації в українській культурі. Українські гуманісти епохи Відродження. 2. Братства як осередки національно-релігійного та культурно-освітнього життя. Культурно-освітні центри. 3. Виникнення українського друкарства. Пересопницьке Євангеліє. 4. Полемічна література. 5. Архітектура та образотворче мистецтво. 6. Феномен козацької культури.	2
6	Феномен українського бароко (XVII–XVIII ст.) Ідейні та естетичні засади культури бароко. Своєрідність формування українського бароко Заняття 1 (2 год) 1. Історико-культурні передумови виникнення бароко. Ідейно-естетичні засади бароко як художнього стилю 2. Розвиток освіти і науки. «Золота доба» Києво-Могилянської академії. Книгодрукування в козацьку добу. 3. Література та усна народна творчість. 4. Театр і музичне мистецтво в другій половині XVII – XVIII ст. Заняття 2 (2 год) 1. «Емблематичність» української барокової архітектури та її національна специфіка. 2. Малярство монументальне та станкове. Становлення світського живопису та портрету. 3. Новаторство художньо-образної системи українського барокового іконопису. 4. Барокова скульптура та декоративно-ужиткове мистецтво. 5. Своєрідність українського бароко в загальноєвропейському контексті.	4
7	Дискурс просвітництва та романтизму в Україні (кінець XVIII – перша половина XIX ст.) Заняття 1 (2 год) 1. Суспільно-політичні, духовно-ідеологічні процеси в Україні наприкінці XVIII – початку XIX ст. 2. Розвиток освіти і науки 3. Особливості українського літературного процесу. 4. Розвиток театрального і музичного мистецтва. Заняття 2 (2 год) 1. Класицизм в українській архітектурі 2. Український живопис та скульптура доби класицизму. 3. Національні культурні організації і рухи українців в умовах реакційної урядової політики. 4. Культурні аспекти діяльності Кирило-Мефодіївського братства.	4

8	Культура України на шляху національного відродження (друга половина XIX – до початку національно-демократичної революції 1917 р.) 1. Особливості розвитку культури України в контексті суспільно-історичних реалій кінця XIX – початку XX століття. 2. Демократичні тенденції розвитку освіти та науки в Україні у другій половині XIX – початку XX ст. Діяльність Наукового товариства ім. Т. Шевченка. Культурно-просвітницька діяльність громад. Виникнення «Просвіти». 3. Розвиток музично-драматичного мистецтва. Микола Лисенко – засновник української класичної музики. 4. Література і театральне мистецтво. Театр корифеїв. 5. Формування національного стилю в архітектурі та образотворчому мистецтві.	2
9	Розвиток культури за часів української національно-демократичної революції (1917-1921 рр.) 1. Суспільно-політичні умови розвитку культури України в умовах національно-демократичної революції 1917 – 1921 рр. 2. Особливості еволюції української освіти у 1917-1921 рр. Стан розвитку науки. 3. Національна самобутність у літературі в часи національно-демократичної революції 1917 – 1921 рр. 4. Новітні тенденції у театральному та музичному мистецтві в 1917-1921 рр. 5. Становлення кінематографії і розвиток образотворчого мистецтва в 1917-1921 рр.	2
10	Культурне будівництво в радянській Україні в міжвоєнний період (1920–1941 рр.) 1. Основні тенденції культурного розвитку в міжвоєнний період - Політика «українізації». «Розстріляне відродження» 2. Стан освіти та розвиток науки в другій чверті XX ст. 3. Основні літературні течії України в 1920-х рр. - 1939 р. 4. Характерні риси розвитку українського театального мистецтва, музичного життя та кінематографії. 6. Образотворче мистецтво та скульптура 7. Архітектура у 1920-і – 1939 рр.	2
11	Культурне будівництво в радянській Україні в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.) 1. Основні тенденції культурного розвитку в міжвоєнний період та роки Другої світової війни. Політика «українізації». «Розстріляне відродження» 2. Стан освіти та розвиток науки в другій чверті XX ст. 3. Основні літературні течії України в 1920-х рр. – 1945 р. 4. Театральне мистецтво, музичне життя та кінематографія. 6. Образотворче мистецтво та скульптура 7. Архітектура у 1920-і – 1945 рр.	3
12	Культура України радянської доби (1945–1991) 1. Культурне будівництво у радянській Україні в 20–30 рр. XX ст. 2. Українська культура у період сталінізму. Репресії проти митців. Роки війни. 3. Українська культура повоєнного періоду. Шістдесятництво як культурний феномен. 4. Наукові досягнення радянських учених. Розвиток ракетної техніки, космонавтики, використання атомної енергії в мирних цілях. 5. Досягнення радянської системи освіти, запровадження загальнообов'язкової середньої освіти.	2
13	Культуротворчі процеси в Україні в умовах незалежності 1. Культуротворчі процеси в Україні після здобуття незалежності. 2. Реформування системи середньої, спеціальної та вищої освіти в Україні. Приєднання до Болонської системи вищої освіти. 3. Розвиток сучасної української літератури. Поширення	2

	комерційних жанрів. 4. Сучасне українське кіномистецтво і театр, образотворче та музичне мистецтво.	
14	Українська культура в умовах російської збройної агресії 1. Особливості розвитку художньої культури в умовах війни (музика, театр, кіно). 2. Літературні процеси в умовах сьогодення (література, публіцистика, книги пам'яті) 3. Образотворче мистецтво в умовах російсько-української війни. 4. Вплив російської збройної агресії на стан пам'яток Світової спадщини в Україні.	2

Тематика практичних занять

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин
1		
2		
3		

Тематика лабораторних занять

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин
1		
2		
...		

Самостійна робота студента

№	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
1	Вступ до дисципліни. Філософсько-теоретичні основи історії української культури. Школи, напрямки та теорії в історії української культури XX–XXI століття Створити порівняльну таблицю основних концепцій, шкіл та теорій Написати теоретичну письмову роботу на тему «Україна у світовому культурному контексті» (15 сторінок).	10
2	Культура первісного суспільства і давніх цивілізацій на території сучасної України. Розробіть презентацію «звіриний стиль» декоративно-ужиткового мистецтва у скіфів, у якій вкажіть найвідоміші скіфські артефакти та місце їх зберігання. Охарактеризуйте основні здобутки трипільської культури. Яку роль вона відіграла в подальшому розвитку цивілізації на теренах сучасної України? Теоретична письмова робота (15 сторінок).	11
3	Культура давніх слов'ян. Скласти портретну галерею слов'янських богів, з урахуванням їх зовнішнього вигляду, функцій, культів та обрядів, пов'язаних з ними. Поняття «мікрокосмосу» та «макрокосмосу» та їх поєднання в моделі Світового Древа. Теоретична письмова робота (15 сторінок).	11
4	Культура Русі, Галицько–Волинського князівства. Створити порівняльну таблицю творчості основних «книжників» доби Київської Русі. Чим вони здобули славу та який вклад у розвиток культури внесли. Особливості перекладної та оригінальної літератури Київської Русі та Галицько-Волинського князівства. Теоретична письмова	11

	робота (15 сторінок).	
5	Українська культура в умовах литовської державності (друга половина XIII – XV ст.). Підготуйте презентацію доповіді на тему «Розвиток освіти та науки в Україні в XIII – XV ст. Особливості образотворчого мистецтва України і XIII–XV ст. Теоретична письмова робота (15 сторінок).	11
6	Український Ренесанс на ниві духової культури (друга половина XVI – перша половина XVII ст.). Оформити порівняльну таблицю на тему: «Спільні та відмінні риси православної та греко-католицької церков. Скласти галерею історичних портретів українських Гуманістів. Теоретична письмова робота (15 сторінок).	11
7	Культура України козацької доби (друга половина XVII – XVIII ст.). Скласти таблицю на тему: «Які барокові риси знайшли відображення в Архітектурі, живописі, музиці та театрі в епоху українського бароко». Києво-Могилянська академія у культурному поступі східнослов'янських народів. Теоретична письмова робота (15 сторінок).	11
8	Козацька епоха і формування культури українського бароко. Порівняйте естетико-філософські засади культури європейського та українського бароко та оформіть їх у вигляді порівняльної таблиці. Підготуйте презентацію на тему «Архітектура Західної України доби бароко».	11
9	Українська культура в період Просвітництва (перша половина XIX ст.) Романтизм виник у європейській культурі як реакція на... (продовжіть висловлювання з розгорнутою аргументацією у теоретичній письмовій роботі (15 сторінок)). У XIX ст. на території України з'явилися перші садово-паркові пам'ятки. Назвіть та схарактеризуйте їх. Якою була їх основна спрямованість? Складіть порівняльну таблицю.	11
10	Українська культура в другій половині XIX ст. Створіть презентацію на тему: «Українці у російській культурі XIX ст.». Складіть порівняльну таблицю характерних стильових ознак романтизму, класицизму, модернізму в літературі, архітектурі та образотворчому мистецтві. У чому полягає новаторство художньої творчості Шевченка? теоретична письмова робота (15 сторінок).	16
11	Культурний процес в Україні на початку XX ст. Написати теоретичну письмову роботу на тему «Роль М. Грушевського у національно-культурному розвитку народу». Скласти порівняльну таблицю на тему «Характерне для мистецтва авангарду в цілому та особливе для окремих його течій»	11
12	Українська культура доби Першої світової війни, революції та громадянської війни 1917-початку 1920-х років. Що таке «криза гуманізму» на початку XX ст.? Чому вона могла стати причиною світових війн XX ст.? (теоретична письмова робота (15 сторінок)). Скласти порівняльну таблицю на тему «Діяльність у сфері культури та науки Центральної Ради, Гетьманату та Директорії УНР».	10
13	Українська культура в міжвоєнний період Основні риси українського авангарду? Представники цього напрямку (теоретична письмова робота (15 сторінок)). Створіть порівняльну таблицю жанрових особливостей класичного та модерного українського театру. Проаналізуйте їх.	10
14	Українська культура в роки Другої світової війни. Найпопулярніша форма художньої творчості у роки II світової	10

	війни. Чому саме вона домінувала серед інших форм? (теоретична письмова робота (15 сторінок). Скласти презентацію на тему: «Внесок діячів культури та науки в перемогу над ворогом в роки другої світової війни»	
15	Культура радянської України у другій половині 1940-х – 1980-ті рр. Проаналізуйте здобутки української культури в добу «хрущовської відлиги» (теоретична письмова робота (15 сторінок)). Складіть аналітичну таблицю «Здобутки та недоліки в розвитку української культури в умовах кризи радянської системи».	10
16	Культура України періоду незалежності На прикладі п'яти імен доведіть вагомість національного культурного здобутку України у світі. Поясніть свій вибір (теоретична письмова робота (15 сторінок)). Створіть презентацію на тему: «Українське Мистецтво в умовах російської агресії». Запропонуйте своє бачення розвитку української культури через двадцять років (аналітична доповідь).	20
17	Культурне життя української еміграції Підготуйте презентацію доповіді на тему «Участь української діаспори в національному відродженні України». Роль та місце української «діаспорної» культури XX століття в історії української культури? Найбільш знакові та впливові постаті цієї культури (теоретична письмова робота (15 сторінок)).	11

Індивідуальні завдання та ІНДЗ

№	Назва теми/ кількість балів/форма контролю	Кількість годин
1	...	
2	...	

** Індивідуальні завдання плануються, якщо передбачені навчальним планом, або за рішенням викладача*

** ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни визначається викладачем, з урахуванням специфіки дисципліни.*

Контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів у процесі вивчення навчальної дисципліни

При здійсненні поточного та модульного, а також підсумкового контролю використовуються такі його форми: АТ – аналітичний тест; ЕТ – експрес-тест; УО – усне опитування; ФО – фронтальне опитування; ПТ – підсумковий тест; РВ – розв’язування вправ; РЗ – розв’язування завдань; ТД – тематичний диктант; МКР – модульна контрольна робота; РД – реферативна доповідь; ЗР – захист реферату; ОКП – оцінка конспекту першоджерел.

1. Охарактеризуйте предмет, завдання та структура курсу «Історія культури України». Періодизація історії української культури.
2. Розгляньте наукове поняття культури. Основні підходи до розуміння феномену культури.
3. Поясніть взаємозв’язок понять «культура» і «цивілізація».
4. Визначте, що таке духовна та матеріальна культура. Світова та національна культура, їх взаємодія.
5. Розгляньте основні функції культури. Культура та суспільство.
6. Охарактеризуйте українську національну культуру як самобутній соціокультурний феномен, її характерні риси та ознаки.
7. Розгляньте джерельну базу та методологічні засади вивчення історії культури України.
8. Визначте історичні та духовні складники української культурної самобутності.
9. Розгляньте періодизацію історії культури України.
10. Охарактеризуйте культуру давнього населення України (палеоліт, мезоліт, неоліт).
11. Розгляньте трипільську культуру та її зв’язок з українською культурою.
12. Проаналізуйте кімерійсько-скіфсько-сарматський культурний симбіоз як автохтонне джерело української культури.
13. Охарактеризуйте культуру античних міст-держав Північного Причорномор’я.
14. Поясніть автохтонну та міграційну теорії походження українського народу.
15. Охарактеризуйте зарубинецьку та черняхівську культури східнослов’янських племен дохристиянської Русі.
16. Розгляньте пантеон слов’янських богів як світоглядну модель язичницьких релігійних вірувань.
17. Охарактеризуйте запровадження християнства у Київській Русі, його вплив на духовну культуру.
18. Визначте роль Кирила та Мефодія в історії українського християнства.
19. Розгляньте розвиток освіти та писемності у Київській Русі.
20. Охарактеризуйте літературу Київської Русі.
21. Проаналізуйте «Слово про Закон, Благодать та істину» Іларіона Київського: зміст, значення та основні проблеми твору.
22. Проаналізуйте візантійський канон та його інтерпретацію в мистецтві Київської Русі.

23. Охарактеризуйте основні пам'ятки архітектури Київській Русі.
24. Розгляньте образотворче мистецтво та іконопис Київській Русі.
25. Проаналізуйте розвиток музики та театру періоду Київської Русі.
26. Розгляньте наукові знання та філософську думку періоду Київської Русі.
27. Порівняйте культуру Київської Русі крізь призму взаємовідносин Схід – Захід (кочовий світ, Візантія, Європа, Близький Схід).
28. Розгляньте політичні, соціально-економічні та культурні особливості Галицько-Волинського князівства (XII – початок XIV ст.).
29. Охарактеризуйте здобутки літератури Галицько-Волинського князівства.
30. Розгляньте архітектуру та образотворче мистецтво Галицько-Волинського князівства.
31. Розгляньте атнокультурні процеси в Україні XIV–XV ст. на шляху формування українського етносу.
32. Простежте відгуки ідей Ренесансу і гуманізму в Україні. «Олельковецький ренесанс» 40-70-х років XV ст.
33. Розгляньте поширення ідей раннього гуманізму в Україні (Юрій Дрогобич, Павло Русин, Станіслав Оріховський).
34. Проаналізуйте історичні та суспільно-політичні передумови розвитку української культури (XVI-перша половина XVII ст.).
35. Розгляньте розвиток гуманістичних та реформаційних ідей в українській культурі XV-XVI ст.
36. Проаналізуйте зміст та основні проблеми праці Станіслава Оріховського «Напущення польському королеві Сигізмунду Августу».
37. Розгляньте діяльність І. Вишенського на ниві полемічної літератури.
38. Розгляньте скульптуру і живопис України XVI ст.
39. Проаналізуйте розвиток освіти, книгодрукування, книгописання (XIV – середина XVII ст.).
40. розвиток книгодрукування в Україні XVI ст.
41. Простежте в чому полягали специфічні риси Відродження в Україні.
42. Розгляньте релігійні процеси в Україні в умовах протистояння Заходу та Сходу (XIV – середина XVII ст.).
43. Проаналізуйте постать Петра Могили у релігійному та культурному житті України.
44. Охарактеризуйте архітектуру та образотворче мистецтво (XIV – середина XVII ст.).
45. Розгляньте основні напрямки розвитку музики та театру (XIV – середина XVII ст.).
46. Охарактеризуйте діяльність Острозького культурно-освітнього осередку.
47. Поясніть у чому полягала культурно-просвітницька діяльність братських шкіл.
48. Розгляньте культуру Запорозької Січі та її самобутні риси.

49. Проаналізуйте передумови та причини розвитку бароко в Україні. Особливості українського бароко.
50. Охарактеризуйте розвиток освіти та науки в Україні (середина XVII – кінець XVIII ст.).
51. Визначте місце Києво-Могилянської академії в історії української культури.
52. Простежте втілення ідей бароко у літературі.
53. Охарактеризуйте барокову архітектуру, живопис та скульптуру.
54. Розгляньте музику та театр бароко.
55. Проаналізуйте розвиток історичної самосвідомості (середина XVII – XVIII ст.).
56. Охарактеризуйте Григорія Сковороду як генія українського бароко.
57. Розгляньте початок інтеграції української козацької старшини та духовенства у соціально-політичне та духовне життя Російської імперії. Вплив українських культурних діячів на розвиток російської культури.
58. Поясніть в чому суть львівського архітектурного Ренесансу.
59. Охарактеризуйте діяльність Ф. Прокоповича.
60. З'ясуйте своєрідність та особливості українського Просвітництва.
61. Охарактеризуйте стиль рококо в Україні.
62. Розгляньте класицизм в архітектурі та живописі українського Просвітництва.
63. Опишіть суспільно-політичні передумови розвитку української культури наприкінці XVIII – початку XX ст.
64. Визначте причини, передумови та періодизацію українського національного відродження.
65. Охарактеризуйте дворянський період національно-культурного відродження, його особливості.
66. Охарактеризуйте народницький період національно-культурного відродження, його характерні риси та ознаки.
67. Охарактеризуйте значення Слобожанської України для розвитку української культури першої половини XIX ст. «Енеїда» І. Котляревського.
68. Проаналізуйте працю «Історія Русів». Зародження національної ідеї.
69. Опишіть втілення ідей романтизму в літературі, музиці, живопису.
70. Розгляньте діяльність Кирило-Мефодіївського товариства та його ідею слов'янської єдності.
71. Проаналізуйте програмні документи «Кирило-Мефодіївського товариства» авторства М. Костомарова «Закон Божий» та «Книга буття українського народу».
72. Простежте просвітницьку діяльність громадських організацій в Україні.
73. Розгляньте модерністський період національно-культурного відродження, його характерні риси та ознаки.
74. Охарактеризуйте діяльність виразників української національної ідеї Ю. Бачинського та М. Міхновського.
75. Охарактеризуйте національно-культурне відродження у Галичині.

76. Поясніть суть культурно-просвітницької діяльності «Руської Трійці».
77. Охарактеризуйте романтизм та його розвиток в Україні (П. Куліш, М. Драгоманов, Т. Шевченко).
78. Охарактеризуйте Тараса Шевченка як ідеолога модерної України.
79. Розгляньте розвиток науки і освіти в Україні XIX ст.
80. Охарактеризуйте Львівський університет та його значення для української культури XIX ст.
81. Охарактеризуйте Харківський університет, його внесок у розвиток науки, української філософії.
82. Розгляньте розвиток науки та філософської думки у Київському університеті св. Володимира.
83. Охарактеризуйте основні напрямки розвитку архітектури України XIX ст.
84. Охарактеризуйте реалізм в українській літературі.
85. Опишіть українське мистецтво доби реалізму.
86. Проаналізуйте утиски української культури в Російській імперії (друга половина XIX ст.). Громадівський рух.
87. Визначте роль Івана Франка в національно-культурному русі.
88. Визначте роль М. Грушевського в розвитку української національної культури.
89. Простежте ідейні витоки українського модернізму.
90. Поясніть суть модернізму в літературі.
91. Охарактеризуйте український модерний театр.
92. Простежте основні напрямки розвитку українського авангарду.
93. Охарактеризуйте культурний рух періоду Центральної Ради.
94. Визначте основні напрямки національно-культурної політики Гетьманату.
95. Розгляньте політику «українізації»: причини, форми, зміст та наслідки.
96. Охарактеризуйте літературний процес в Україні (20-30-ті рр. XX ст.).
97. Опишіть театральне мистецтво в Україні (20-30-ті рр. XX ст.).
98. Опишіть сталінський терор та його наслідки для української культури. «Розстріляне відродження».
99. Охарактеризуйте розвиток культури України під час Другої світової війни.
100. Дайте характеристику патріотичного піднесення та розквіту соціалістичного реалізму в українській культурі післявоєнного періоду.
101. Визначте суть суспільно-політичної та культурно-просвітницької діяльності «шістдесятників».
102. Поясніть напрямки політики русифікації та дисидентського руху.
103. Охарактеризуйте діяльність представників української культури в еміграції.
104. Охарактеризуйте постать визначного діяча українського театального мистецтва Леся Курбаса.
105. Опишіть погляди та творчість основоположника українського кіномистецтва Олександра Довженка.

106. Опишіть основні тенденції розвитку українського мистецтва у 70-80-ті роки ХХ ст.
107. Простежте розвиток освіти, науки та філософії в Україні за часів СРСР.
108. Проаналізуйте значення національно-культурного відродження в Україні у середині 80-х – на початку 90-х років ХХ ст.
109. Поясніть особливості сучасного етапу розвитку української культури.
110. Розгляньте реформування системи освіти у незалежній Україні. Наукове життя.
111. Проаналізуйте головні чинники, тенденції та риси сучасної української культури.
112. Опишіть феномен масової культури в Україні.
113. Розгляньте нову модерністську генерацію в українській літературі.
114. Простежте традиції та новації в сучасному українському театральному та кіномистецтві.
115. Охарактеризуйте музичне мистецтво у незалежній Україні.
116. Визначте особливості українського постмодернізму.
117. Розгляньте розвиток української культури в діаспорі.
118. Проаналізуйте проблему: Україна між Сходом і Заходом: перспективи розвитку національної культури України у ХХІ ст.

✓ **Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за результатами поточного контролю**

За активну роботу на семінарських заняттях (усних відповідей), студент може отримати 2 бали за кожне заняття плюс 1 бал за виконання та захист письмових, практичних завдань, рефератів, есе. За виконання самостійної роботи відповідно до тематики кожного змістового модуля студент може отримати 2,2 бали за кожну тему. Ще 3+3 бали студент може отримати за виконання завдань модульних контрольних робіт. Разом це становить 60 балів. 40 балів студент отримує під час складання іспиту.

Якщо здобувач освіти отримав знання окрім формальної освіти у неформальній/інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно положення «Про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» та рішення кафедри (на основі аргументування викладача, що тематика семінарів, вебінарів, воркшопів, тренінгів, у яких взяв участь студент підтверджується сертифікатом, програмою, а також відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю тощо).

✓ **Критерії оцінювання результатів навчання (з навчальної дисципліни) на підсумковому контролі**

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **60 балів** та підсумкового модуль – контролю (залік) – **40 балів**, за **100-бальною університетською шкалою**.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Методи та освітні технології навчання - задля цілісності та безперервності навчального процесу до послуг студентів спеціальності функціонує Наукова бібліотека ЧНУ ім. Юрія Федьковича, методичний кабінет навчальної та навчально-методичної літератури, факультетський та кафедральний Web-сайти; навчальні дисципліни освітньої програми представлені в мережі «Електронний університет» на платформі Moodle.

Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність (викладача і студента) під час вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть оригінальним дослідженням чи міркуванням й об'єктивно оцінені викладачем.

Рекомендована література

Основна

1. Возний І.П. Культура України ХХІ століття. Підручник. Чернівці: Місто, 2022. 448 с.
2. Возний І.П. Історія культури України (навчальні тести: методичний посібник для самостійної роботи студентів спеціальності 034 «Культурологія»). Чернівці: Чернівецький національний університет, 2021. 460 с.
3. Історія української культури. Курс лекцій за напрямом підготовки студентів всіх спеціальностей ОС «Бакалавр» денної та заочної форм навчання МДУ / Укл.: проф. Ю. С. Сабадаш, доц. Ю. М. Нікольченко, доц. Л. Г. Дабло; За заг. ред. проф. Ю. С. Сабадаш. Київ : Ліра-К, 2021. 233 с.
4. Історія української культури: європейський контекст: навч. посіб. / П. В. Вербицька, І. Я. Хома. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015. 301 с.
5. Історія української культури : підручник / В.А. Качкан, О.Б. Величко. 4-те вид. стереотип. Київ : ВСВ «Медицина», 2021. 368 с..
6. Нарис історії культури України / М. В. Попович. 2-ге вид., допов. Київ : АртЕк, 2017. 730 с.
7. Нариси з історії української культури: архітектура, образотворче мистецтво, музика, театр, кіно / М. Ваврух, Р. Гавалюк. Львів: Світ, 2018. 224 с.

8. Передерій І.Г. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / І.Г.Передерій, О.В.Тевікова, А.В.Нарадько; за ред. І.Г.Передерій. Полтава: ПолтНТУ, 2015. 274 с.
9. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. С. Калакура, О. О. Рафальський, М. Ф. Юрій. Київ : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса, 2015. 496 с.
10. Щур Ю.І. Історія української культури: традиції та модерн : навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра всіх спеціальностей. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2021. 135 с.

Допоміжна

1. Енциклопедичний словник символів культури України / за ред.: О. І. Потапенка, В. П. Коцура, В. В. Куйбіди. 7-ме вид. допов. і випр. Корсунь-Шевченківський : Корсун. видавн. дім «Всесвіт», 2017. 687 с.
2. Історія народної культури українців: навч. посіб. / Михайло Глушко. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. 416 с.
3. Копієвська О. Р. Паркова індустрія: підручник. Київ : НАКККіМ, 2015. 208 с.
4. Копієвська О. Р. Трансформаційні процеси в культурі сучасної України. Київ : НАКККіМ, 2014. 296 с.
5. Пилипчук Р. Український професіональний театр в Галичині (60-ті роки ХІХ ст.) / упор. Є. О. Гулякіна. Київ : Вид-во «Криниця», 2015. 511 с.
6. Скляренко В. М. 1000 фактів про Україну. Харків: Бібколектор, 2013. 315 с.
7. Український театр ХХ століття: Антологія вистав / За заг. ред. М. О. Гринишиної. Київ : Фенікс, 2012. 944 с.
8. Український театральний авангард / Веселовська Г.І. – К.: Фенікс, 2010. – 368 с.
9. Чорний Р. В. Українська культура у вимірі стильових настанов : бароко, модерн, постмодерн. Гілея : науковий вісник. 2020. № 155. С. 187-190.

Інформаційні ресурси

1. «Ізборник» – Історія України ІХ-ХVІІІ ст. Першоджерела та інтерпретації : [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела: www.litopys.org.ua.
2. Українська етнографія: [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела: <http://etno.uaweb.org/>
3. Українська та зарубіжна культура: Навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни / Р. М. Вечірко та ін. – К.: КНЕУ, 2003. – С. 49 – 69. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела: http://6201.org.ua/files/1/ukr_ta_zar_kulultura.zip
4. Вечірко Роман. Феномен української культури // Вітчизна. – 2006. – №11-12. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела: http://vitchyzna.ukrlife.org/11_12_06vech.htm
5. Висоцький О. Ю. Історія української культури: Навчальний посібник. — Дніпропетровськ: НМетАУ, 2009. – 130 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела: <http://www.nbu.gov.ua/books/2009/09vojiuk.pdf>
6. Денисов Я.Я., Макачук О.Г. Українська та зарубіжна культура: Навчально-методичний посібник. – Львів: Вид-во Національного університету «Львівська політехніка», 2004. – С. 20 – 24. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела: <http://nkckhust.dyndns.org/elibrary/library/books/40436/maket.pdf>
7. Журнал «Народна творчість та етнографія» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела: <http://etno.kyiv.uar.net/vyd/nartv/2004/journ2004.html>
8. Історія України VІІІ – VІІІІІ ст. Першоджерела та інтерпретації – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела: www.izbornyk.org.ua
9. Історія і культура України [Текст]: електрон. підручник для студ. природнич. і техн. спец. / В.В. Іваненко, Г.Г. Кривчик. – Д.: ДНУ ім. Олеса Гончара, 2016. – 206 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела: http://eadnurt.diit.edu.ua/bitstream/123456789/4653/1/Ukraine_history.pdf

10. Історія української культури у п'яти томах. т 2 (Українська культура XIII — першої половини XVII століть). К.: Наукова думка, 2001 — [Електронний ресурс]. — Режим доступу до джерела: <http://izbornyk.org.ua/istkult2/ikult2.htm>
11. Карцев А.С. Формування української особистості: духовно-ментальні фактори в контексті сучасності — [Електронний ресурс]. — Режим доступу до джерела: http://www.iai.donetsk.ua/_u/iai/dtp/CONF/1
12. Сайт інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського НАН України // <http://etnolog.org.ua/>